

JOSEP CLARÀ

I L'UNIVERS MEDITERRANI

CASTELL DE VILA-SECA

4/11/2021 – 5/6/2022

L'exposició *Josep Clarà i l'univers mediterrani* és fruit de la col·laboració entre l'Ajuntament de Vila-seca i la Fundació Vila Casas, amb la voluntat de difondre i realçar la figura i obra de l'escultor Josep Clarà (Olot, 1878-Barcelona, 1958). Clarà és un dels artistes catalans amb més projecció internacional del primer terç del segle xx.

La mostra permet descobrir la producció d'un Josep Clarà emblemàtic, essencialment mediterrani, i convida, a més, a conèixer les particularitats de la tècnica escultòrica. S'estructura en set àmbits, i ha estat comissariada per Cristina Rodríguez-Samaniego, doctora en Història de l'Art, professora de la Universitat de Barcelona i experta en escultura moderna i contemporània.

La historiadora, especialista en la figura de Clarà, en remarca la importància. En el text introductori

del catàleg, el descriu com un artista «intel·ligent i reflexiu, sensible i emotiu, enginyós i perseverant. La seva escultura és sempre sòlida i elegant, de formes concises i volums suaus», i amb una qualitat constant, la incansable investigació entorn de la bellesa.

Josep Clarà es va iniciar en l'art a l'Escola de Dibuix d'Olot de la mà del pintor Josep Berga i Boix (1837-1914). Als dinou anys va ingressar a l'Escola de Belles Arts de Tolosa (França) i a continuació es va traslladar a París el 1900, on va residir fins l'any 1931, quan va tornar de forma definitiva a Barcelona.

Encara que des dels inicis Clarà es va mostrar estretament vinculat al naturalisme, quan va arribar a la maduresa havia experimentat diversos estils. Durant els primers anys a París es va posar

de manifest l'admiració cap al seu amic Auguste Rodin (1840-1917) i el simbolisme que liderava. Va decidir dedicar-se definitivament a l'escultura i centrar-se en l'expressió artística d'emocions i sentiments.

Poc abans de 1910 va virar cap al classicisme d'avantguarda, amb propostes d'arrel clàssica i mediterrània pròpies del noucentisme, una estètica que mantindria posteriorment en la seva obra i que pot apreciar-se al primer dels àmbits de l'exposició, «Vers la Mediterrània». Aquesta evolució sorgeix sobretot gràcies a la influència del seu amic Arístides Maillol (1861-1944), amb qui compartia sintonies personals i professionals. Cap al 1930, va intensificar la depuració dels volums, així com la idealització de cossos i rostres.

Per tal de donar a conèixer millor la part íntima dels processos creatius de Clarà i dels escultors del moment, es dedica un àmbit al taller, còmplice silenciós de la creació. A partir de diferents exemplars d'una mateixa escultura, l'àmbit «Clarà al taller» ens ofereix un recorregut pels diferents estudis utilitzats per Clarà i permet visualitzar les tècniques i els estris necessaris per al procés escultòric.

Tot seguit, el recorregut de l'exposició se centra en les fonts d'inspiració i els referents que empra Josep Clarà en el decurs de la seva trajectòria. L'àmbit «Inspiració creativa» planteja una reflexió entorn del paper exercit pel model natural en la producció de l'autor, però també s'acosta a una de les grans passions de Clarà: els espectacles d'òpera i dansa. Freqüentava llocs on podia dibuixar a partir del moviment, fet que el va dur a relacionar-se amb músics i ballarines, entre les quals destaquen la dansarina i coreògrafa nord-americana Isadora Duncan (1877-1927) o la catalana Àurea de Sarrà, artífexs de la dansa lliure, inspirada en els moviments dibuixats als frisos i la ceràmica grega.

La consolidació definitiva de Clarà es produeix a partir de la dècada de 1910, una època en què va començar a exposar en diferents països d'Europa i Amèrica. Un reconeixement avalat per encàrrecs

de prestigioses institucions i distincions notables, com la Legió d'Honor del govern francès l'any 1917. Aquesta visibilitat va contribuir a un enriquiment de les seves connexions en altres entorns. Aquest és el tema de l'àmbit «Constel·lació d'afinitats», en el que es reuneixen retrats de diversos personatges afins a l'escultor, procedents del món de la política i la cultura o bé de la vida social.

El cinquè àmbit, que du per títol «Col·leccionisme i encàrrec», s'atansa a la clientela de l'escultor, la qual procedeix sovint del món de la cultura i de l'àmbit empresarial. Entre les temàtiques més demandades figuren el retrat i els motius iconogràfics de la maternitat i la infantesa, que Clarà adaptava als gustos i les necessitats de cada client.

El sisè dels àmbits de l'exposició, «La poètica del monument», presenta algunes de les estàtues públiques més populars i emblemàtiques de Josep Clarà, com les de la plaça Catalunya de Barcelona. Alhora, se n'hi exposen altres de menys conegudes produïdes durant el franquisme, que mostren la incomoditat de l'escultor amb el clima cultural i ideològic del moment, que marca els darrers temps de la seva existència.

El 1969, onze anys després de la mort de l'escultor, es va complir la seva última voluntat: situar el Museu Clarà a la seva residència-taller a Barcelona, amb més de vuit-centes escultures, mil dibuixos i una col·lecció particular formada per obres de nombrosos creadors. El polèmic tancament de l'espai l'any 1995 va comportar que el fons d'escultura i dibuixos passés aleshores al Museu Nacional d'Art de Catalunya. Avui dia, bona part d'aquest llegat es troba en dipòsit al Museu de la Garrotxa d'Olot, institució d'on provenen totes les obres que formen l'exposició. El darrer dels àmbits, titulat «El desaparegut Museu Clarà», amb el que es clou el recorregut, se centra en la història d'aquesta institució. Les circumstàncies que precipitaren la clausura del museu posen fi a la mostra tot convidant-nos a reflexionar sobre la posteritat de l'artista i, en una clau més general, sobre la protecció i promoció del nostre patrimoni cultural.

**Ajuntament
de Vila-seca**

Castell de Vila-seca

Carrer del Castell, 38
43480 Vila-seca (Tarragona)

Tel. +34 977 376 300
info@castellvila-seca.cat
www.castellvila-seca.cat
www.fundaciovilacasas.com